

PROPOZYCJA ROZKŁADU MATERIAŁU NAUCZANIA PRZEDMIOTU „PODSTAWY EKONOMII”

dla zawodu: technik ekonomista-23,02,/MF/1991.08.09 liceum ekonomiczne, wszystkie specjalności, klasa I, semestr pierwszy

I. Podstawowe pojęcia ekonomiczne. /6 godzin /

Temat 1. Pojęcie i przedmiot ekonomii.

1. Czym zajmuje się ekonomia?
2. Mikro –a makroekonomia.
3. Rozróżnianie ekonomii pozytywnej i normatywnej.

Problemy:

- jak rozumiesz pojęcie ekonomii/
- czy pojęcie „ekonomia „ jest powszechnie znane?

Temat 2. Zasoby czynników wytwórczych.

1. Pojęcie czynników wytwórczych
2. Podział czynników wytwórczych:
 - a) kapitał ludzki
 - b) kapitał rzeczowy
 - c) kapitał naturalny (ziemia)
 - d) przedsiębiorczość
3. Wpływ technologii na ilość i jakość produkcji.

Problemy:

- w jaki sposób przedsiębiorczość i technologia wpływają na wykorzystanie zasobów i jaki ma to wpływ na środowisko?

Temat 3. Produkcja –procesem łączenia czynników wytwórczych

1. Pojęcie procesu produkcji.
2. Istota specjalizacji i podział pracy.
3. Klasyfikowanie czynników wytwórczych- ćwiczenia.

Problemy:

- procesy produkcyjne a ochrona środowiska.

Temat 4. Wykresy a ekonomia – interpretacja wykresów.

1. Znaczenie wykresów w ekonomii.
2. Elementy prawidłowego wykresu.
3. Rodzaje wykresów.
4. Umiejętności sporządzania i interpretowania wykresów.

Problemy:

- wpływ interpretacji wykresów na kształtowanie opinii o przebiegu zjawisk ekonomicznych.

Temat 5. Systemy ekonomiczne.

1. Alokacja czynników wytwórczych.
2. Pojęcie i rodzaje systemów ekonomicznych.
3. Wpływ systemu ekonomicznego na alokację zasobów.

Problemy:

-w jaki sposób wykorzystywać systemy ekonomiczne, aby poprawić alokację zasobów?

Temat 6. Podstawowe pojęcia ekonomiczne – synteza materiału.

Problemy:

-dlaczego stosowanie wykresów w ekonomii ma tak duże znaczenie w prezentacji zależności między zjawiskami ekonomicznymi?

-czy bez rzadkości dóbr istniałyby problemy ekonomiczne?

-czy słuszne jest stwierdzenie, że celem działalności ekonomicznej jest jak najpełniejsze w danych warunkach zaspokojenie potrzeb?

II. Kategorie gospodarki rynkowej./3 godz./

Temat 7. Rynek i jego elementy.

1. Pojęcie i rodzaje rynku.
2. Geneza rynku.
3. Elementy rynku: popyt, podaż, cena, pieniądz, towar.

Problemy:

-jakiemu znaczeniu ma we współczesnym świecie rynek?

Temat 8. Popyt rynkowy.

1. Istota popytu rynkowego.
2. Prawo popytu rynkowego.
3. Krzywa popytu rynkowego i jej przesunięcia.
4. Determinanty popytu.

Problemy:

-na czym polega różnica między zmianą wielkości popytu a zmianą popytu?

Temat 9. Podaż rynkowa.

1. Pojęcie podaży.
2. Prawo podaży rynkowej.
3. Krzywa podaży rynkowej i jej przesunięcia.
4. Czynniki kształtujące podaż.

Problemy:

-na czym polega różnica między zmianą wielkości podaży, a zmianą podaży?

III. Funkcjonowanie rynku. /5 godz./

Temat 10. Równowaga rynkowa.

1. Cena i stan równowagi rynkowej.
2. Nadwyżka i niedobór rynkowy.
3. Mechanizm przywracania równowagi rynkowej.
4. Wpływ zmian popytu i podaży na cenę i stan równowagi.

Problemy:

-W jaki sposób zwiększyć skuteczność mechanizmu przywracania równowagi rynkowej?

Temat 11. Elastyczność popytu.

1. Pojęcie i rodzaje elastyczności popytu.
2. Wpływ zmian cen i dochodów na zmiany w popycie.
3. Czynniki wpływające na elastyczność popytu.

Problemy:

-wpływ elastyczności popytu na przychody producentów i wydatki konsumentów
-na czym polega praktyczne zastosowanie prawa Engla?

Temat 12. Elastyczność podaży

1. Pojęcie i rodzaje elastyczności podaży.
2. Zależność między zmianami cen i dochodów a zmianami podaży.
3. Czynniki wpływające na elastyczność podaży.

Problemy:

-w jaki sposób elastyczność podaży wpływa na funkcjonowanie rynku?

Temat 13. Elastyczność popytu i podaży –ćwiczenia w rozwiązywaniu zadań.

Temat 14. Kategorie gospodarki rynkowej i funkcjonowanie rynku-synteza.

Problemy:

-przedyskutuj sytuację rynkową powstałą w wyniku nałożenia kontyngentów na import danych towarów.

-jakie konsekwencje na rynku wywołuje ustalenie cen maksymalnych?

-jakie są skutki rynkowe ustalenia płac minimalnych?

IV. Decyzje konsumenta na rynku./6godz./

Temat 15. Konsument jako podmiot gospodarujący.

1. Pojęcie konsumenta.
2. Dochody konsumenta.

3. Struktura wydatków.
4. Istota i cechy kosztu alternatywnego.

Problemy:

-dlaczego koszt alternatywny zawsze wiąże się z decyzjami podejmowanymi przez konsumenta i producenta?

Temat 16. Użyteczność-miara zadowolenia z konsumpcji.

1. Wyznaczniki decyzji konsumenta.
2. Pojęcie i rodzaje użyteczności.
3. Prawo malejącej użyteczności krańcowej

Problemy:

-wyjaśnij związek między prawem malejącej użyteczności krańcowej a prawem popytu.

Temat 17. Krzywa obojętności konsumenta.

1. System preferencji konsumenta.
2. Pojęcie krzywej obojętności.
3. Cechy krzywej obojętności.
4. Marginalna stopa substytucji.

Problemy:

-wpływ marginalnej stopy substytucji na decyzje podejmowane przez konsumenta

Temat 18. Budżet konsumenta.

1. Ograniczenia wyboru konsumenta
2. Wyznaczenie linii budżetu.
3. Warunki przesuwania się linii budżetu.

Problemy:

-jak ceny na rynku i dochody konsumenta wpływają na linię budżetu.

Temat 19. Równowaga konsumenta.

1. Wyznaczanie optimum konsumenta.
2. Zmiany stanu równowagi konsumenta.
3. Wpływ wielkości dochodów konsumenta i cen na stan równowagi konsumenta.

Problemy:

-oczeń stopień wpływu różnych czynników na zmiany stanu równowagi konsumenta.

Temat 20. Konsument na rynku – synteza materiału.

Problemy:

-na czym polega optymalizacja rozłożenia wydatków między zakupy różnych dóbr i usług w gospodarstwie domowym.

V. Decyzje producenta na rynku./6 godz./

Temat 21. Producent jako podmiot gospodarczy.

1. Pojęcie firmy i producenta.
2. Cechy firmy
3. Podział firm ze względu na formę własności.
4. Ograniczenia firmy.
5. Rola czasu w procesach produkcji.

Problemy:

-w jakich granicach znajduje uzasadnienie, przyjęcie założenia, że celem firmy w gospodarce rynkowej jest osiągnięcie maksymalnego zysku?

Temat 22. Elementy procesu produkcji.

1. Pojęcie technologii- przypomnienie wiadomości.
2. Istota czynników produkcji i ich podział.
3. Krzywa możliwości produkcyjnych producenta.

Problemy:

-czy w rozważaniu nad wyborem technologii produkcji wystarczający jest podział zasobów na pracę, kapitał i ziemię?

Temat 23. Podstawowe kategorie produktu.

1. Istota produktu całkowitego i czynniki go kształtujące.
2. Produkt przeciętny.
3. Produkt krańcowy.
4. Funkcja produkcji w krótkim i długim czasie.

Problemy:

-czy znajomość funkcji produkcji jest konieczna do przeprowadzenia analizy możliwości substytucji między czynnikami produkcji?

Temat 24. Pojęcie i rodzaje kosztów produkcji.

1. Różne pojęcia kosztów produkcji.
2. Podział kosztów.
3. Wpływ kosztów produkcji na decyzje producenta.

Problemy:

-dlaczego dokonanie wyboru przez producenta oznacza powstanie kosztu alternatywnego?

Temat 25. Koszty w krótkim okresie.

1. Koszty całkowite.
2. Koszty krańcowe.
3. koszty przeciętne.

Problemy:

-zastanów się nad wpływami kosztów produkcji na funkcjonowanie firmy.

Temat 26. Motyw działań producenta.

1. Izokwanty producenta.
2. Wyznaczanie linii jednostkowego kosztu-Izokoszty.
3. Określanie równowagi producenta.
4. Efekt skali.

Problemy:

-wyjaśnij konsekwencje zmiany równowagi producenta.

-wpływ efektu skali na decyzje podejmowane przez producenta.

Temat 27. Decyzje producenta- powtórzenie materiału.

Problemy:

-ocena motywów działania producenta.

-czynniki kształtujące efekty działalności producenta.

VI. Struktury rynku producenta./9 godz./

Temat 28. Charakterystyka struktur rynkowych.

1. Podstawowe pojęcie rynku.
2. Cechy różnicujące struktury rynku.
3. Pojęcie i rodzaje konkurencji.
4. Skutki konkurencji rynkowej.

Problemy:

-wpływ systemów ekonomicznych na funkcjonowanie różnych struktur rynkowych.

Temat 29. Pojęcie i cechy konkurencji doskonałej.

1. Istota konkurencji doskonałej.
2. Cechy konkurencji doskonałej.
3. Zalety rynku wolnokonkurencyjnego.
4. Przykłady rynku konkurencji doskonałej.

Problemy:

-siła rynkowa producenta w wolnej konkurencji i jej wpływ na podejmowane decyzje.

Temat 30. Funkcjonowanie firmy na rynku konkurencji doskonałej.

1. Cel działalności firmy.
2. Przychody firmy konkurencyjnej.
 - całkowite
 - przeciętne
 - krańcowe

Problemy:

-kształtowanie się zależności między przychodami całkowitymi, przeciętnymi i krańcowymi w wolnej konkurencji.

Temat 31. Przychody i zyski firmy wolnokonkurencyjnej.

1. Pojęcie i rodzaje zysków.
2. Obliczanie zysków –ćwiczenia.

Problemy:

-wyjaśnij kształt krzywej przychodu całkowitego i krzywej popytu firmy wolnokonkurencyjnej.

Temat 32. Popyt i podaż na rynku konkurencji doskonałej.

1. Wyznaczniki popytu w warunkach konkurencji doskonałej.
2. Krzywa podaży.
3. Kształtowanie się ceny na rynku wolnokonkurencyjnym.

Problemy:

-jaki wpływ ma popyt w konkurencji doskonałej na decyzje producenta?
-wyjaśnij związek krzywej popytu z krzywą kosztów krańcowych.]

Temat 33. Producent na rynku monopolu.

1. Monopol i jego cechy charakterystyczne.
2. Przychody firmy monopolistycznej.
3. Równowaga monopolu.
4. Rola czasu na rynku monopolu.

Problemy:

-jak ważna jest znajomość cenowej elastyczności popytu dla monopolisty.

Temat 34. Producenci na rynku konkurencji monopolistycznej (niedoskonałej).

1. Konkurencja monopolistyczna (niedoskonała)
2. Funkcjonowanie firmy na rynku konkurencji monopolistycznej.
3. Rola czasu na rynku konkurencji monopolistycznej.

Problemy::

-kiedy osiągnięta jest równowaga na rynku konkurencji monopolistycznej?

Temat 35. Efektywność gospodarowania przedsiębiorstw w różnych strukturach rynkowych.

1. Porównanie cech charakterystycznych różnych struktur rynkowych.
2. Porównanie firm działających w warunkach konkurencji doskonałej, konkurencji monopolistycznej i monopolu.

Problemy:

- ocena poszczególnych struktur rynkowych poprzez porównanie osiągniętej efektywności ekonomicznej każdej z nich.

Temat 36. Różne struktury rynkowe-utrwalenie wiadomości.

Problemy:

-zastanów się jakie zalety i wady posiada:

- a) firma wolnokonkurencyjna
- b) firma monopolistyczna-monopol czysty
- c) firma działająca w warunkach konkurencji monopolistycznej.

Literatura:

1. M. Nasiłowski –System Rynkowy, Podstawy mikro i makro-ekonomii, Wydawnictwo Key Tex, Warszawa 1996 r.
2. E.Nojszewska – Podstawy ekonomii WSiP, Warszawa 1996 r.
3. B.Oyrzanowski – Mikroekonomia, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 1995 r.
4. P.Urbaniak – Podstawy Ekonomii, cz. I. Mikroekonomia, eMPi2, Poznań 1996 r.
5. Ćwiczenia z mikroekonomii cz. I i II. Materiały pomocnicze do nauki podstaw ekonomii. Wrocławska Oficyna Nauczycielska, Wrocław 1993 r.

Opracowała:

Mgr Elżbieta Półtorak –Nauczyciel Zespołu Szkół Zawodowych w Przeworsku.